

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ VE MODELLERİ

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ GENEL ÖZELLİKLERİ

Güvenlik kültürü tanımı:

- ▶ İşyerinin her kademesinde görev yapan personelin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili maruziyet, önleme, korunma gibi konularda sahip olduğu veya geliştirdiği ortak davranış, alışkanlık, görüş ve paylaşımların bütünüdür.

Güvenlik Kültürünün Amacı

- ❖ Davranış normları oluşturmak
- ❖ İş kazalarını ve yaralanmaları azaltmak
- ❖ Meslek hastalıklarını azaltmak veya önlemek
- ❖ Çalışanların kaza ve hastalıklar konusunda aynı inanç ve fikirleri paylaşmasını sağlamak

- ▶ **İstenebilir Bir Güvenlik Kültürü Şu Özellikleri İçerir**
- ▶ Güvenlikle ilgili konularda açık bir iletişim vardır. Bu gibi durumlarda, **azarlama korkusu veya disiplin cezası korkusu yoktur.**
- ▶ Güvenlikle ilgili ortaya çıkan olaylar, sistem başarısızlığını tespit etmek ve sistemde gerekli düzeltmeleri yapmak için bir fırsat olarak görülür.
- ▶ Eğitim programları, çalışanların işlerinde güvenliği sağlamaları için gerekli bilgi, beceri ve yeteneği sağlamaktadır.
- ▶ **Bütün çalışanlar, yapmış oldukları işlerdeki potansiyel tehlikeleri anlarlar ve onları gerekli şekilde değerlendirirler.**
- ▶ Çalışanlar gereksiz yere risk almazlar.
- ▶ Yöneticiler çalışanları gereksiz yere risk almalarına(bilerek veya bilmeyerek) sebep olmazlar.

Güvenlik Kültürünün Boyutları

- ❖ Örgütsel Bağlılık (ZORUNLU)
- ❖ Yönetimin Katılımı (ZORUNLU)
- ❖ Çalışanların Yetkilendirilmesi ve Katılımı (ZORUNLU) (Wiegmann'a göre operasyonel personel)
- ❖ Ödüllendirme Sistemleri (ZORUNLU DEĞİL)
- ❖ Raporlama Sistemleri (ZORUNLU DEĞİL)
(Wiegmann ve Arkadaşlarının özellikle üzerinde yoğunlaştığı boyutlar)

- ▶ **1-Örgütsel Bağlılık:** Güvenliğe yönelik örgütsel bağlılık, üst yönetimin güvenliği çekirdek bir değer veya temel bir prensip olarak belirlemesidir. Bir örgütün güvenliğe bağlılığı, mali sıkışıklık olduğu zamanlarda bile devamlılık göstermesi, güvenliğe yönelik pozitif tutum ve uygun bir şekilde bütün örgüt içinde güvenliği teşvik etmesiyle yansımaktadır. Aynı şekilde örgütün, ekipman, prosedürler, seçim, eğitim ve iş takvimlerinin rutin olarak değerlendirilmesi ve eğer gerekli görülürse güvenliği iyileştirici yönde değiştirmesi, örgütün güvenliğe olan bağlılığını yansıtır.
- ▶ **2-Yönetimin Katılımı:** Yönetimin katılımı, üst ve orta yönetimin örgüt içindeki önemli güvenlik aktivitelerinde kişisel olarak yer almaları olarak ifade edilebilir. Yöneticilerin eğitim ve seminerlerde yer alması ve katkıda bulunması, güvenlikle ilgili önemli işlemlerde aktif bir gözetimde bulunmaları, örgütsel yapı içinde yukarıdan aşağıya veya aşağıdan yukarıya güvenlik konularında etkin bir iletişimin varlığı, yönetimin katılımını yansıtır.

- ▶ **3-Çalışanların Yetkilendirilmesi ve Katılımı:** İyi bir güvenlik kültürüne sahip organizasyonlar **çalışanlarını yetkilendirir ve güvenliğin arttırılmasındaki anahtar rolü konusunda çalışanları açıkça bilgilendirir.** Güvenlik kültürü kapsamında çalışanları yetkilendirme, çalışanların güvenlik kararlarında söz sahibi olması, güvenlik iyileştirmelerinin başlaması ve başarılmasında kaldıraç görevi görmesi, eylemlerinde kendilerinin ve diğerlerinin sorumluluğunu benimsemesi ve örgütlerindeki iş kazalarının azlığından gurur duyması ile yansır.
- ▶ **4-Ödüllendirme Sistemleri:** Örgütün güvenli ve güvensiz davranışları değerlendirme şekli ve bu değerlendirmelere göre uygun ödül veya uyarı vermesi güvenlik kültürünün anahtar bileşenlerinden biridir.
- ▶ **Örgütün güvenli davranışları desteklemeye yönelik kurulmuş bir sisteme sahip olması (parasal teşvikler veya yönetici ve çalışma arkadaşları tarafından takdir ve övgü alması vb.) ve aynı zamanda, güvensiz davranışları veya gereksiz risk almayı caydırmaya yönelik sistemlere sahip olması bu açıdan önemlidir. Ayrıca bu ödüllendirme sistemlerinin sadece var olması yetmemekte, ödüllendirme sistemlerinin formal olarak belgelenmiş, sürekli uygulanan ve tam olarak çalışanlara açıklanmış ve çalışanlar tarafından da anlaşılmış olması gereklidir.**

- ▶ **5-Raporlama Sistemleri:** Etkin ve sistematik bir raporlama sistemi, bir kaza olmadan önce güvenlik yönetiminin zayıflığının ve kırılganlığının belirlenmesinde önemli bir rol oynar.
- ▶ Bir kaza olmadan önce olaylar ve ramak kala durumlar temelinde örgütün önleyici olarak öğrenme isteği ve yeteneği, güvenliğin iyileştirilmesi için kritik bir rol oynar.
- ▶ Ayrıca, çalışanların raporlama sisteminin bir sonucu olarak olumsuz sonuçlarla veya misilleme davranışlarıyla karşılaşmamasının sağlanması gereklidir.
- ▶ Aynı şekilde çalışanlar yapılandırılmış bir geribildirim sistemiyle, çalışanların öneri ve ilgilerinin ödüllendirileceği ve problemin çözümünde ne çeşit bir eylem alacağı konusunda bilgilendirilmelidir. Özet olarak, örgütler iyi bir güvenlik kültürüne, formel bir raporlama sistemine sahip olmaları ve bu sistemin çalışanlar tarafından rahatça kullanılabilmesiyle sahip olabilirler. **İyi bir raporlama sistemi, çalışanların güvenlik problemlerini bildirmesine imkân sağlar ve teşvik eder, ayrıca bütün çalışanlara zamanında ve değerli bir geribildirim sağlar.**

Reasona göre güvenlik Kültürünü Oluşturan Faktörler

- ▶ Reason (1997) güvenlik kültürünü oluşturan önemli faktörleri tanımlamıştır.
- ▶ **Adil kültür:** Kabul edilen ve kabul edilmeyen davranışlar arasındaki çizginin açıkça gösterilmesi ve çalışanların güvenli bir işyerinde çalışmasını ifade eder. Uygun olmayan davranışlar için ceza verilmesi örnek gösterilebilir.
- ▶ **Raporlama kültürü:** Güvenlikle ilgili bilgilerin akışını sağlar. Ramak kala ve hataların raporlanmasına ilişkin örgüt iklimini sağlar.
- ▶ **Bilgi kültürü:** Çalışanların güvenlikle ilgili sistemlere ilişkin bilgilere ulaşmasıdır.
- ▶ **Esnek kültür:** Herhangi bir kriz zamanında değişen şartlara uyum sağlamayı ifade eder.
- ▶ **Öğrenme kültürü:** Öğrenme kültürü oluşturmak için en önemli koşullardan biri raporlama kültürüdür. Etkili bir kaza, ramak kala ya da olayların raporlanması yapılmazsa güvenlikle ilgili bilgiler aktarılamaz.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ DENİNCE

- ❑ GÜVENLİĞİ OLUŞTURAN OLGULARIN ÖRGÜT ÜYELERİNCE **ALGILANMASI** / **KANIKSANMASI** DAVRANIŞ HALİNE GETİRİLMESİ GİBİ (BU DAHA ÇOK İKLİMİ NETİCE VERİR) ANLAMLAR ÇIKARILABİLİR.
- ❖ ÖYLEYSE BU GÜVENLİK KÜLTÜRÜ POZİTİF,OLUMLU OLABİLECEĞİ GİBİ OLUMSUZ YÖNDEN , NEGATİF DE OLABİLİR.
- ❖ ÖRGÜT ÜYELERİNİN **TEMEL DEĞER VE KABULLERİ** OLUMLU OLABİLECEĞİ GİBİ OLUMSUZDA OLABİLİR. BU NEDENLE ÖRGÜTTE YAPILACAK GÜVENLİK KÜLTÜRÜ ÇALIŞMALARI TEMEL DEĞER VE KABULLERİN DE POZİTİF KÜLTÜR ALGILARINA DÖNÜŞMESİNİ SAĞLAYACAK ŞEKİLDE OLMALIDIR.

NEGATİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- ❑ Negatif güvenlik kültürü, insanların var olan riskleri “risk” olarak görmediği, görse bile önemsemediği, boş verdiği veya riskler karşısında kendine aşırı güven duyduğu bir kültüre karşılık gelir.
*İnsanlar “güvenlik her şeyden önce gelir” deseler bile iş güvenliği diğer amaçlara feda edilir. Dolayısıyla teori ya da politika, uygulama ile bir olmaz.
- ❑ Benzer operasyonel hatalar tekrarlanmaya devam eder.
- ❑ Personellerin iş güvenliği konusuna ilgileri süreklilik arz etmez.
- ❑ Geçmiş olaylardan ders alınmadığı gözlenir.
- ❑ Güvenlik durumuna ilişkin söylemler güvende olduğunu belirtse de çalışanlar her an bir şeyler olacağı inancını taşırlar.

NEGATİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- ▶ İş güvenliğinin başkasının sorumluluğunda olduğuna inanılır.
- ▶ Yönetim ile denetleyiciler/mühendisler iş güvenliği ile ilgili aynı inançları paylaşmaz ve birbirine zıt davranışlar sergilerler. Organizasyonun bütününde iş güvenliği tutarlı ve etkili bir şekilde ele alındığı izlenimini vermez.
- ▶ Çalışanlarda riskler konusunda aldırmazlık ve önemsemezlik hali mevcuttur.
- ▶ Olaylara ilişkin soruşturma süreci, işçiler ile koordinasyon sağlanmadan tasarlanır.
- ▶ Operasyonel hata soruşturmalarında işçiler kişisel olarak suçlanır.
- ▶ Sürekli suçlayıcı bir kültür etkilidir.
- ▶ Kalıcı araştırma uygulamaları ortaya konulamaz.
- ▶ İş güvenliği konusunda, çalışanlar kendilerine aşırı güven duyarlar.

POZİTİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- ✓ Pozitif güvenlik kültürü, örgüt üyelerinin güvenliğe yönelik olarak paylaştıkları davranış kalıpları, tutumlar, algılar ve değerler seti olarak ifade edilebilir.
- ✓ İş sağlığı ve güvenliği, öncelikler arasında kabul edilir. İnsanlar riskler konusundaki doğru algılamaları paylaşır, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin aynı olumlu tutumları benimserler.
*Bütün çalışanlar, iş güvenliğine gerçekten inanır ve bu konudaki rolünün ne olduğunu bilir. Denetleyiciler ve yönetim arasında karşılıklı güven vardır.
- ✓ İşletmedeki herkes, işletme dışındaki insanlara, işyerindeki iş güvenliği risklerinden ve iş güvenliğine ilişkin iyileştirmelerden serbestçe bahsedebilir.
- ✓ Çalışanların, herhangi bir suçlama ya da arkadaşları arasında küçük düşürülme korkusu olmadan olayları rahatça rapor edebildiği ve iş güvenliğine ilişkin sorunlarını cesurca dile getirebildiği adil bir kültür mevcuttur. Olayları rapor edenler cezalandırılmaz; aksine teşvik edilirler.

POZİTİF GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

*Hem yönetim hem denetleyiciler hem de diğer çalışanlar, insanların hata yapabileceğine, iş güvenliğinin öğrenilmesi ve geliştirilmesi için yapılan hataların ve meydana gelen olayların rapor edilmesinin temel bir gereklilik olduğuna inanırlar.

*Yürütülen çalışmalar sırasında meydana gelen hatalara ilişkin soruşturmalar, **sorunun kaynaklarını teşhis etmeye, hataların tekrarlanmasını önlemeye ve bu konuda kime ne görev düştüğünü belirlemeye** yöneliktir.

İş güvenliği, organizasyonun her kademesinde sıkça gündeme gelir ve Yönetim Kurulu'nun haftalık toplantısında gündemin ilk maddesini oluşturur.

Olumlu güvenlik kültürüne sahip işletmeler “öğrenen örgütler” olma eğilimindedirler.

- ▶ Geçmiş deneyimlerinden dersler çıkarırlar ve gelecekte kendilerine yararlı olmasını sağlamak üzere işletmeleri için gerekli iyileştirmeleri yaparlar.
 - *Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği eğitimini de içeren yüksek kalitede eğitimler alırlar.
- ▶ Çalışanlar için iyi bir çalışma ortamı bulunur.
- ▶ İşgücü istikrarlı ve deneyimlidir, çalışanların iş tatmini yüksektir.
- ▶ İşletme dış baskılara karşı sağlam bir tutum sergiler.

ÖZETLE GENEL ÖZELLİKLERİ

- ▶ ✓ Güvenlik kültürü en üst yönetim kademesinden en alttaki çalışana kadar bütün çalışanları kapsar ve taahhüdü gerektirir.
- ▶ ✓ Örgütün tüm seviyelerindeki gruplar tarafından paylaşılan değerleri ifade eder.
- ▶ ✓ Örgütün tüm seviyelerindeki üyelerin güvenliğe katılımı üzerinde durur.
- ▶ ✓ Örgüt üyelerinin işteki davranışlarını etkiler.
- ▶ ✓ Değişimlere karşı esnek değildir ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolay değildir. Değişime karşı dirençlidir.
- ▶ ✓ Bir örgütteki formel ve informal güvenlik sorunlarıyla ilgilidir.
- ▶ ✓ Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimali de yansıtır.
- ▶ ✓ Organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatalardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansıtır.
- ▶ ✓ Raporlamada bir parametredir ama olmazsa olmaz değildir.
- ▶ ✓ Güvenlik kültürü davranış normları oluşturmayı amaçlar.
- ▶ ✓ Kaza ve yaralanmayı azaltmayı amaçlar.
- ▶ ✓ İşletmede çalışanların kaza ve hastalık konusunda aynı inanç ve fikirlerin paylaşımını sağlamaktır.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ VE MODELLERİ

ÇALIŞMALAR VE MODELLER

Güvenlik kültürü modelleri:

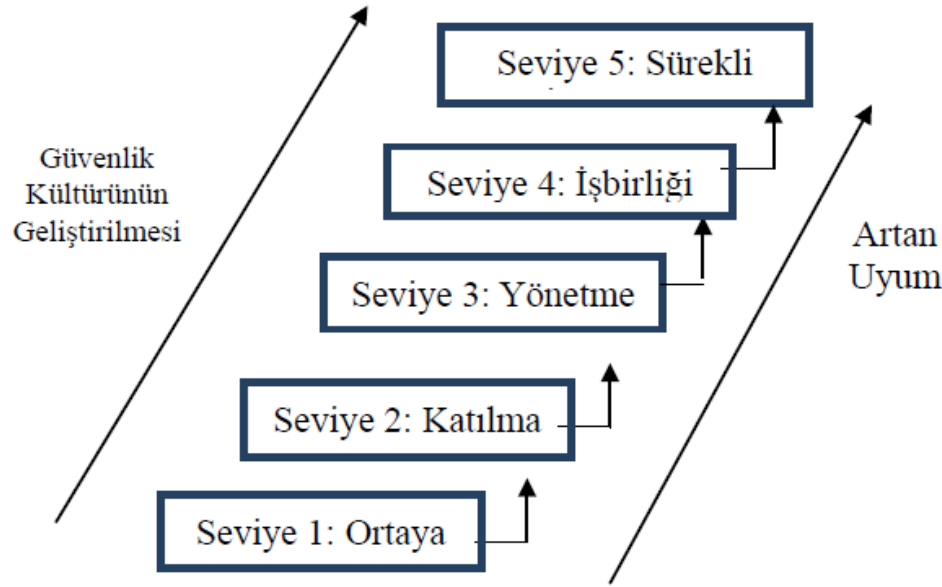
- ❑ Olgunlaşma Modeli (Fleming)
- ❑ Karşılıklı Güvenlik Kültürü Modeli (Cooper)
- ❑ Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli
- ❑ Toplam Güvenlik Kültürü Modeli (Geller)
- ❑ Berends'in Güvenlik Kültürü Modeli



Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli (Fleming)

- ▶ Fleming (2000) tarafından geliştirilen bu modele göre güvenlik kültürü **en alt seviyeden en üst seviyeye kadar 5 aşamadan oluşan süreçtir**. Bu modelin güvenlik kültürü oluşturma süreci ve her bir sürecin kendi içinde özellikleri şekilde görülmektedir.
- ▶ **Model sırasıyla önceki seviyedeki zayıflıkların ortadan kaldırılması ve güçlendirilmesi üzerine temellendirilmiştir.**
- ▶ **Bu nedenle örgütün bir seviyeyi atlaması tavsiye edilmemektedir.**
- ▶ Örneğin, ikinci seviye olan katılma aşamasından üçüncü seviye olan yönetme aşamasına geçmeden önce, yöneticilerin güvenliğe yönelik bağlılıklarını geliştirmesi ve ilk düzey çalışanları, güvenlikle ilgili süreçlere dâhil etme ihtiyacını anlaması örgüt için önemlidir.
- ▶ **Bu modele göre örgütün güvenlik performansı her bir seviye arttıkça artmaktadır.** Buna göre işyerleri en zayıf güvenlik performansını “ortaya çıkma” evresinde gösterirken, en yüksek performans düzeyine “sürekli iyileştirme” evresinde ulaşmaktadır.

FLEMİNG GÜVENLİK KÜLTÜRÜ AŞAMALARI



1. Seviye ortaya çıkma
2. Seviye Katılma
3. Seviye Yönetme
4. Seviye İş birliği
5. Seviye sürekli iyileştirme

▶ **KARŞILIKLI GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ (COOPER)**

- ▶ Cooper bu modelinde üç bileşenden oluşmaktadır. Üç bileşen Cooper'ın geliştirdiği ölçekle belirlenmiştir.
- ▶ Bu bileşenler ;
 - ❑ Gözlemlenebilen güvenlikle ilgili davranışlar,
 - ❑ psikolojik iç faktörler,
 - ❑ objektif durumsal faktörlerdir.
- ▶ Genel olarak bu model, karşılıklı determinizm ve örgüt ve diğer iş birimleri ile karşılaştırma yapma imkanı sağlar .

Davranışsal Kontrol Listeleri

- ▶ Davranışsal Kontrol Listeleri güvenli davranışların değerlendirilmesi amacıyla Cooper ve diğerleri (1994) tarafından geliştirilmiş bir yöntemdir. **Söz konusu yöntemde, her bir bölüm içindeki her bir grup için bir çalışan seçilir, gözlemci olarak eğitilir** ve diğer çalışanları işlerini yaptıkları esnada her gün 10–20 dakika arası gözlemler. **Bu gözlem sırasında, davranışları izlenen çalışanlar, güvenli davranış gösteriyorlarsa, göstermiş olduğu davranış “güvenli” olarak işaretlenmekte, tersi durumda ise “güvensiz” olarak işaretlenmektedir.** Elde edilen bu gözlemler sonucunda, gözlemlenen çalışana ait bir gözlemlenen bir güvenlik yüzdesi elde edilmektedir
- ▶ Bu güvenlik yüzdesi ise, **n gözlemlenen güvenlik yüzdesini ifade etmek üzere** aşağıdaki formül vasıtasıyla şekilde hesaplanmaktadır
- ▶
$$n = (Güvenli / (Güvenli + Güvensiz)) \times 100$$
- ▶ **Örneğin;** Kontrol listesinde yer alan 10 durumun gözlemlenmesi durumunda çalışan bunlardan **2’sinde güvenli** geri kalan 8’inde güvensiz davranış sergilediğinde **güvenli davranışlarının yüzdesi % 20 olarak belirlenmektedir.**

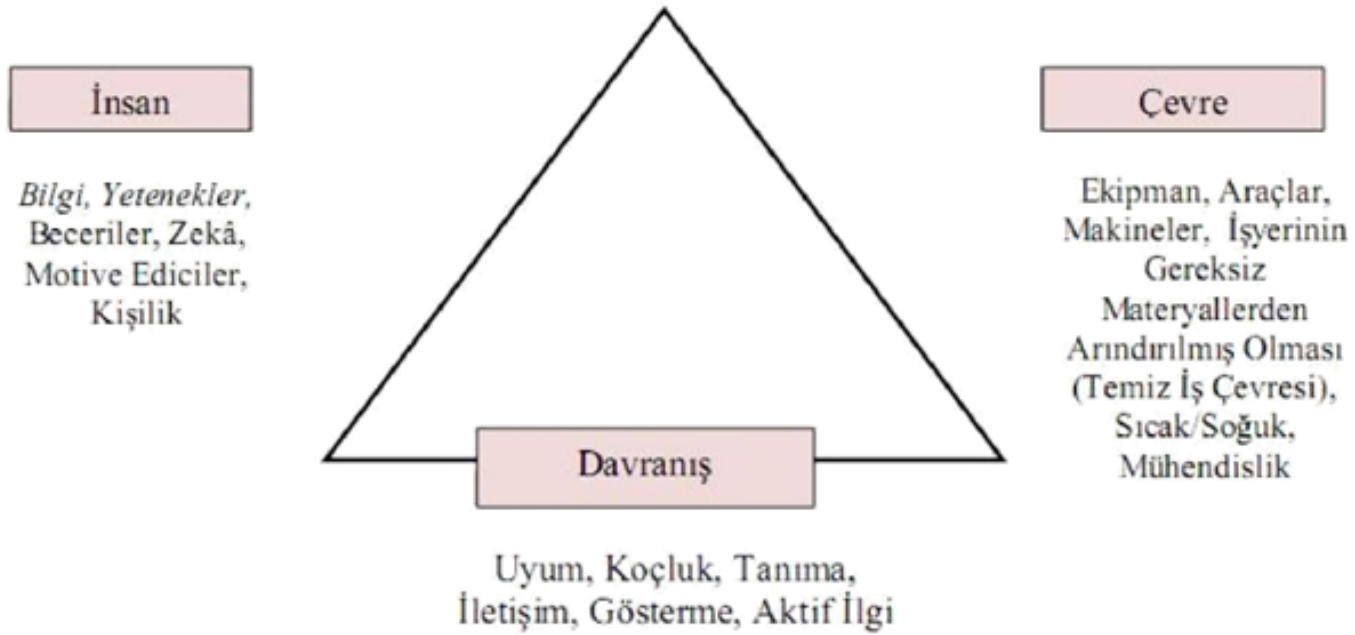
Toplam Güvenlik Kültürü Modeli (Geller)

- ▶ Geller (1994) tarafından geliştirilen bu model güvenlik üçlüsünü içermektedir. Bu güvenlik üçlüsü dinamik ve etkili iletişim içerisinde olan **çevre, insan ve davranıştır**. Dahası Geller **toplam güvenlik kültürünün temelini oluşturan 10 prensibi savunmuştur**. Her ne kadar bu üç faktör arasındaki ilişkiler ele alınmasa da bu model bu yönüyle karşılıklı güvenlik kültürü modeline benzemektedir. **Ana farklılık durumdan ziyade çevre faktörü kullanılmıştır**, bu bakış açısı Sosyal Bilişsel Teoriden ziyade mühendislik yaklaşımına dayanmaktadır. **Çevre faktörünü kısıtlayıcı bir şekilde fabrikada yerleşik olan makine, alet, ekipman gibi donanımları içermektedir**. Organizasyonu geniş bir şekilde ele alan politika, strateji yönünden ele almaz.

Geller'in bahsettiği 10 temel prensip şu şekildedir:

- ▶ 1-Kültür, güvenlik sürecini yürütmelidir.
- ▶ 2-Davranış temelli ve kişi temelli faktörler başarıyı belirlemektedir.
- ▶ 3-Çıktılar üzerinde değil süreç üzerinde odaklanılır.
- ▶ 4-Sonuçlar tarafından motive edilmiş davranışlar söz konusudur.
- ▶ 5-Başarısızlıklardan sakınma üzerine değil, süreç başarısı üzerine odaklanılır.
- ▶ 6-Güvenli davranışlara yol gösterici gözlem ve geribildirim vardır.
- ▶ 7-Davranış ve kişi temelli koçluk yolu ile etkin bir geribildirim sağlanır.
- ▶ 8-Gözlem ve koçluk, sürece yönelik aktif ilgide anahtar bir rol oynar.
- ▶ 9-Benlik algısı, ait olma ve güvenliğe yönelik yetkilendirme vardır.
- ▶ 10-Vardiya güvenliği bir öncelik olmaktan ziyade bir değerdir.

GELLER TOPLAM GÜVENLİK KÜLTÜRÜ 3 TEMEL ÖGE ÜÇGENİ



ŞEKİL. TOPLAM GÜVENLİK KÜLTÜRÜ MODELİ

Güvenliğe Yönelik Tutumların Tasarım Modeli

- ▶ Bu model temel olarak organizasyonda güvenlikle ilgili tutumları 4 temel kategori altında incelemektedir ;
- ▶ **1-Donanım:** Güvenlik donanımı ve fiziksel tehlikeler.
- ▶ **2-Yazılım:** Kurallar ve prosedürler, mevzuat, güvenlik yönetimi ve politikası.
- ▶ **3-İnsan/Personel:** Çalışanlar, denetleyiciler, yönetim, güvenlik kurulu, uzmanlar, otoriteler, sendikalar gibi bütün gruplar.
- ▶ **4-Riskler:** Riskli davranış ve onun düzenlenmesi.
- ▶ Bu model güvenliğe yönelik düzenlemelerin etkinliğinin değerlendirilmesini, bireysel sorumlulukla yapıcı inanç gelişimini ve iş çevresi güvenliğinin değerlendirilmesini içerir.

Berends'in Güvenlik Kültürü Modeli

- ▶ Bu modelde güvenlik kültürüyle ilgili bütün kavramlar, **normlar ve inançlar olmak üzere temelde iki başlık altında sınıflandırılmaktadır.**
- ▶ Normlar; bireysel, etkileşimsel, örgütsel normlar olarak alt kategorilere ayrılmakta ve bu kategorilerin her biri kendi içinde alt bölümlere ayrılmaktadır.
- ▶ **Diğer taraftan inançlar da, güvenlik kontrol edilebilirliği, kaza sebepleri, insan doğası gibi alt başlıklara ayrılmaktadır.** Literatürde güvenlik kültürünün, güvenlik katılımı, algılanan risk ve acil tepki olmak üzere üç boyuttan oluştuğunu ifade eden yaklaşımlarda söz konusudur. Özümsemiş ve yaşam biçimi haline getirilmiş bilgiye kültür, bu sistemin iş güvenliğine aktarımına ise iş sağlığı ve güvenliği kültürü denir.

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ

- ▶ **1– Fiziksel ihtiyaçlar** : yeme, içme, su, uyku ve barınma gibi ihtiyaçlardır.
- 2–Güvenlik ihtiyaçları** : Kendini, ailesini ,toplumu güven ve emniyet içinde ve tehlikeden uzak hissetmek.
- 3–Sosyal ihtiyaçlar** : Ait olma ve sevgi ihtiyaçları, başkaları ile ilişki kurmak ,kabul edilmek ve bir yere ait olmak.
- 4–Saygınlık (değer)ihtiyacı** : Prestij, başarı, yeterli olmak ve başkalarınca benimsenip tanınmak
- 5–Kendini gerçekleştirme (Kişisel doyum) ihtiyaçları** : Kişisel tatmin, Kişisel başarı, Kişisel potansiyeli ortaya çıkarma

MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ



GÜVENLİK İKLİMİ

- ▶ GÜVENLİK İKLİMİ KAVRAMI **çalışanların iş çevreleri, yönetimin güvenlik görüşü ve aktiviteleri, iş risklerindeki denetimler hakkında algılama kalıpları geliştirmesi ve buna uygun davranması olarak ifade edilebilir.** Güvenlik iklimi tam olarak kültürü karşılamaz ancak işyerinde kültür hakkında bir bilgi kaynağı olarak görülebilir.
- ▶ “Güvenlik iklimi” ve “güvenlik kültürü” genellikle birbirine karıştırılan ve birbiriyle ilişkili olan kavramlardır. Aslında her ikisi de kendine özgü yapılardır.
- ▶ **Güvenlik kültürü,bütünü yansıttığı için güvenlik ikliminden daha geniştir.** Güvenlik iklimi sadece bireylerin güvenlik algılamalarını ve güvenliğe yönelik tutumlarını ifade etmektedir. Ayrıca, örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir.
- ▶ **Buradan hareketle güvenlik iklimi; güvenlik değerleri, normları, inançları, uygulamaları ve prosedürleri hakkında paylaşılan algılamalar olarak betimlenebilir.**

İŞVERENE SADAKAT KURALI

- ▶ 1– Ekonomik ve verisel sırlarını koruma borcu
- ▶ 2– Kendisine verilen görevleri layıkıyla yapma borcu
- ▶ 3– İşçinin Rekabet Etmeme Yükümlülüğü
- ▶ 4– Mesaiye uyma borcu
- ▶ 5– Yapılan işe özen gösterme borcu
- ▶ 6– Dedikodu ve işletme ve işveren aleyhinde konuşmama borcu
- ▶ 7– İşveren ve işletme menfaatlerini gözetme borcu

.....

► SORULARLA TEKRAR EDELİM

- ▶ Cooper ve diğerlerinin geliştirdiği davranışsal kontrol listesi yöntemine göre, **bir işçi 4 durumda güvensiz 16 durumda da güvenli davranışlar sergilemiş** ise bu kişiye ait gözlemlenen güvenli davranış yüzdesi kaçtır?
- ▶ A) 10 B) 20 C) 40 D) 60 E) 80

- ▶ Cooper ve diğerlerinin geliştirdiği davranışsal kontrol listesi yöntemine göre, **bir işçi 4 durumda güvensiz 16 durumda da güvenli davranışlar sergilemiş** ise bu kişiye ait gözlemlenen güvenli davranış yüzdesi kaçtır?
- ▶ A) 10 B) 20 C) 40 D) 60 **E) 80**

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi pozitif güvenlik kültürü olgularından değildir?
- ▶ A) İşgücü istikrarlı ve deneyimlidir, çalışanların iş tatmini yüksektir
- ▶ B) İşletmeler daha az iş kazasına maruz kalma eğilimindedirler.
- ▶ C) Bütün çalışanlar, iş güvenliğine gerçekten inanır ve bu konudaki rolünün ne olduğunu bilir.
- ▶ D) İşletmedeki herkes, işletme içindeki insanlara, işyerindeki iş güvenliği risklerinden ve iş güvenliğine ilişkin iyileştirmelerden serbestçe bahsedebilir
- ▶ E) Personellerin iş güvenliği konusuna ilgileri süreklilik arz etmez.

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi pozitif güvenlik kültürü olgularından değildir?
- ▶ A) İşgücü istikrarlı ve deneyimlidir, çalışanların iş tatmini yüksektir
- ▶ B) İşletmeler daha az iş kazasına maruz kalma eğilimindedirler.
- ▶ C) Bütün çalışanlar, iş güvenliğine gerçekten inanır ve bu konudaki rolünün ne olduğunu bilir.
- ▶ D) İşletmedeki herkes, işletme içindeki insanlara, işyerindeki iş güvenliği risklerinden ve iş güvenliğine ilişkin iyileştirmelerden serbestçe bahsedebilir
- ▶ E) Personellerin iş güvenliği konusuna ilgileri süreklilik arz etmez.

► **Reasona göre** aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürü faktörlerinden biri değildir ?

- A) Bilgi kültürü
- B) Esnek kültür
- C) Adil kültür
- D) Geri besleme kültürü
- E) Raporlama kültürü

► **Reasona göre** aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürü faktörlerinden biri değildir ?

- A) Bilgi kültürü
- B) Esnek kültür
- C) Adil kültür
- D) **Geri besleme kültürü**
- E) Raporlama kültürü

- ▶ Aşağıda sayılanlardan hangisi güvenlik kültürünün tanım, hedef ve amaçlarından değildir?
- ▶ A) Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değildir
- ▶ B) Değişimlere karşı esnek değildir ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolay değildir. Değişime karşı dirençlidir.
- ▶ C) Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimali de yansıtır.
- ▶ D) Raporlamada bir parametredir ama olmazsa olmaz değildir
- ▶ E) Güvenlik kültürü genel olarak emniyetsizlik ve tereddüt hali içinde olma duygusu olarak tanımlanır

- ▶ Aşağıda sayılanlardan hangisi güvenlik kültürünün tanım, hedef ve amaçlarından değildir?
- ▶ A) Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değildir
- ▶ B) Değişimlere karşı esnek değildir ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolay değildir. Değişime karşı dirençlidir.
- ▶ C) Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimali de yansıtır.
- ▶ D) Raporlamada bir parametredir ama olmazsa olmaz değildir
- ▶ E) Güvenlik kültürü genel olarak emniyetsizlik ve tereddüt hali içinde olma duygusu olarak tanımlanır

- ▶ Aşağıdakilerden hangileri Toplam Güvenlik Kültürü faktörleridir?
- ▶ I-İnsan
- ▶ II-Çevre
- ▶ III-Davranış
- ▶ IV-Risk
- ▶ A) I-II
- ▶ B) II-III
- ▶ C) I-III-IV
- ▶ D) II-IV
- ▶ E) I-II-III

- ▶ Aşağıdakilerden hangileri Toplam Güvenlik Kültürü faktörleridir?
- ▶ I-İnsan
- ▶ II-Çevre
- ▶ III-Davranış
- ▶ IV-Risk
- ▶ A) I-II
- ▶ B) II-III
- ▶ C) I-III-IV
- ▶ D) II-IV
- ▶ E) I-II-III

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürünün amaçlarında birisi değildir?
- ▶ A) Güvenlik kültürü davranış normları oluşturmayı amaçlar
- ▶ B) Kaza ve yaralanmaları azaltmak
- ▶ C) Nadir görülen hastalık ve kazalar konusunda dikkat çekmeyi amaçlar
- ▶ D) İşyerinde çalışanların kaza ve hastalıklar konusunda aynı inanç ve fikirleri paylaşmasını sağlar
- ▶ E) Yönetim ve denetim sistemleri ile sınırlı değildir

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürünün amaçlarında birisi değildir?
- ▶ A) Güvenlik kültürü davranış normları oluşturmayı amaçlar
- ▶ B) Kaza ve yaralanmaları azaltmak
- ▶ C) Nadir görülen hastalık ve kazalar konusunda dikkat çekmeyi amaçlar
- ▶ D) İşyerinde çalışanların kaza ve hastalıklar konusunda aynı inanç ve fikirleri paylaşmasını sağlar
- ▶ E) Yönetim ve denetim sistemleri ile sınırlı değildir

- Cooper tarafından ortaya konulan, **subjektif iç psikolojik faktörler, gözlemlenebilir güvenlikle ilgili davranışlar ve objektif durumsal özellikler** olmak üzere üç bileşenden oluşan güvenlik modeli aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Berends güvenlik modeli
 - B) Güvenliğe yönelik tutumların tasarım modeli
 - C) Toplam güvenlik kültürü modeli
 - D) Güvenlik kültürü olgunlaşma modeli
 - E) Karşılıklı güvenlik kültürü modeli

- Cooper tarafından ortaya konulan, **subjektif iç psikolojik faktörler, gözlemlenebilir güvenlikle ilgili davranışlar ve objektif durumsal özellikler** olmak üzere üç bileşenden oluşan güvenlik modeli aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Berends güvenlik modeli
 - B) Güvenliğe yönelik tutumların tasarım modeli
 - C) Toplam güvenlik kültürü modeli
 - D) Güvenlik kültürü olgunlaşma modeli
 - **E) Karşılıklı güvenlik kültürü modeli**

- ▶ Cooperin davranışların kontrolü modeline göre , bir iş yerinin bir bölümünde bir grup çalışanlar bir gün boyunca gözlemlenmiştir.

Gözlemler neticesinde 6 güvenli , 14 güvensiz davranış tespit edilmiştir.

I. Güvenlik yüzdesi , yüzde 60 olarak ölçülebilir.

II. İnceleme sonucunda grubun güvenli çalışma davranışının olduğundan bahsedilebilir.

III. Grup üyelerinin güvenlik algısı iyileştirilip , tekrar gözlemlene yapılmalıdır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir ?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) Yalnız II
- D) I,II ve III
- E) Yalnız III

- ▶ Cooperin davranışların kontrolü modeline göre , bir iş yerinin bir bölümünde bir grup çalışanlar bir gün boyunca gözlemlenmiştir.

Gözlemler neticesinde 6 güvenli , 14 güvensiz davranış tespit edilmiştir.

I. Güvenlik yüzdesi , yüzde 60 olarak ölçülebilir.

II. İnceleme sonucunda grubun güvenli çalışma davranışının olduğundan bahsedilebilir.

III. Grup üyelerinin güvenlik algısı iyileştirilip , tekrar gözlemlene yapılmalıdır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir ?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) Yalnız II
- D) I,II ve III
- E) **Yalnız III**

- ▶ Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidine göre, genellikle tehlikelere, tehditlere karşı korunma ihtiyacı olarak düşünölen faktör aşığıdakilerden hangisidir ?
- ▶ A) Kişisel ihtiyaçlar
- ▶ B) Sosyal ihtiyaçlar
- ▶ C) Saygınlık ihtiyaçları
- ▶ D) Kişisel doyum ihtiyaçları
- ▶ E) Güvenlik ihtiyaçları

- ▶ Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi piramidine göre, genellikle tehlikelere, tehditlere karşı korunma ihtiyacı olarak düşünölen faktör aşığıdakilerden hangisidir ?
- ▶ A) Kişisel ihtiyaçlar
- ▶ B) Sosyal ihtiyaçlar
- ▶ C) Saygınlık ihtiyaçları
- ▶ D) Kişisel doyum ihtiyaçları
- ▶ E) Güvenlik ihtiyaçları

- ▶ Güvenlik iklimi olarak sayılanlardan hangisi veya hangileri doğrudur?
- ▶ I– Güvenlik iklimi güvenlik kültürünü içine alan bir ifadedir.
- ▶ II– Örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir
- ▶ III– Güvenlik iklimi, örgütteki insanların güvenliğe yönelik algılarını ve tutumlarını ifade eder.
- ▶ A) Yalnız II
- ▶ B) Yalnız III
- ▶ C) I–II
- ▶ D) II–III
- ▶ E) I–II–III

- ▶ Güvenlik iklimi olarak sayılanlardan hangisi veya hangileri doğrudur?
- ▶ I– Güvenlik iklimi güvenlik kültürünü içine alan bir ifadedir.
- ▶ II– Örgüt üyelerinin örgütün güvenlik faaliyeti etkinliğini nasıl gördüğünün bir göstergesidir
- ▶ III– Güvenlik iklimi, örgütteki insanların güvenliğe yönelik algılarını ve tutumlarını ifade eder.
- ▶ A) Yalnız II
- ▶ B) Yalnız III
- ▶ C) I–II
- ▶ D) II–III
- ▶ E) I–II–III

ÖSYM SORULARI

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürünün **bir boyutu olarak değerlendirilemez?**
- ▶ A) Raporlama sistemleri
- ▶ B) Ödüllendirme sistemi
- ▶ C) Çalışanı yetkilendirme
- ▶ D) Yönetimin katılımı
- ▶ E) Temel değer ve kabuller

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürünün **bir boyutu olarak değerlendirilemez?**
- ▶ A) Raporlama sistemleri
- ▶ B) Ödüllendirme sistemi
- ▶ C) Çalışanı yetkilendirme
- ▶ D) Yönetimin katılımı
- ▶ **E) Temel değer ve kabuller**

- ▶ Aşağıdaki ifadelerden hangisi güvenlik kültürünün özellikleri arasında değerlendirilemez?
- ▶ A) Değişime karşı esnek ve uyumludur
- ▶ B) Bir örgütteki yönetim ve denetim sistemiyle sınırlı değildir
- ▶ C) Organizasyonun her seviyesindeki herkesin katılımı üzerine kurulur
- ▶ D) Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimalde yansır
- ▶ E) Organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatıralardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansır

- ▶ Aşağıdaki ifadelerden hangisi güvenlik kültürünün özellikleri arasında değerlendirilemez?
- ▶ A) Değişime karşı esnek ve uyumludur
- ▶ B) Bir örgütteki yönetim ve denetim sistemiyle sınırlı değildir
- ▶ C) Organizasyonun her seviyesindeki herkesin katılımı üzerine kurulur
- ▶ D) Genellikle ödül sistemleri ve güvenlik performansı arasındaki ihtimalde yansır
- ▶ E) Organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatıralardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansır

- ▶ Güvenlik kültürüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- ▶ A) Raporlama olmadan oluşmaz
- ▶ B) Değişime karşı dayanıklı ve dirençlidir.
- ▶ C) Örgüt üyelerinin işteki davranışını etkiler
- ▶ D) Her seviyedeki örgüt üyesinin katılımını gerektirir
- ▶ E) Bir örgütteki formel ve informal güvenlik sorunlarıyla ilgilidir

- ▶ Güvenlik kültürüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- ▶ A) Raporlama olmadan oluşmaz
- ▶ B) Değişime karşı dayanıklı ve dirençlidir.
- ▶ C) Örgüt üyelerinin işteki davranışını etkiler
- ▶ D) Her seviyedeki örgüt üyesinin katılımını gerektirir
- ▶ E) Bir örgütteki formel ve informal güvenlik sorunlarıyla ilgilidir

- ▶ Güvenlik kültürüyle ilgili literatürde birçok tanım yapılmaktadır. Bu tanımlar sektör düzeyindeki farklılıklar göz ardı edildiğinde bazı ortak özellikler göstermektedir

Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürüyle ilgili yapılan tanımlar ortak özelliklerinden biri değildir ?

- ▶ A) Örgütün tüm seviyelerindeki gruplar tarafından paylaşılan değerleri ifade eder.
- ▶ B) Örgütün tüm seviyelerindeki üyelerinin güvenliğe katılımı üzerinde durur
- ▶ C) Örgütün üyelerinin işteki davranışlarını etkiler
- ▶ D) Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değildir.
- ▶ E) Değişimlere karşı esnek ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolaydır.

- ▶ Güvenlik kültürüyle ilgili literatürde birçok tanım yapılmaktadır. Bu tanımlar sektör düzeyindeki farklılıklar göz ardı edildiğinde bazı ortak özellikler göstermektedir

Aşağıdakilerden hangisi güvenlik kültürüyle ilgili yapılan tanımlar ortak özelliklerinden biri değildir ?

- ▶ A) Örgütün tüm seviyelerindeki gruplar tarafından paylaşılan değerleri ifade eder.
- ▶ B) Örgütün tüm seviyelerindeki üyelerinin güvenliğe katılımı üzerinde durur
- ▶ C) Örgütün üyelerinin işteki davranışlarını etkiler
- ▶ D) Yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değildir.
- ▶ E) Değişimlere karşı esnek ve örgütlere yerleştirilmesi ve değiştirilmesi bakımından kolaydır.

- ▶ Fleming'in Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli'ne göre, **firmaların en yüksek güvenlik performans düzeyine ulaştıkları aşama** aşağıdakilerden hangisidir?
- ▶ A) Sürekli iyileştirme
- ▶ B) İş birliği
- ▶ C) Katılma
- ▶ D) Yönetme
- ▶ E) Ortaya çıkma

- ▶ Fleming'in Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli'ne göre, **firmaların en yüksek güvenlik performans düzeyine ulaştıkları aşama** aşağıdakilerden hangisidir?
- ▶ **A) Sürekli iyileştirme**
- ▶ B) İş birliği
- ▶ C) Katılma
- ▶ D) Yönetme
- ▶ E) Ortaya çıkma

► Geller tarafından geliştirilen toplam güvenlik kültürü modeli, **aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiye vurgu yapmaktadır?**

- A) işçi – işveren – devlet
- B) İnsan – çevre – davranış
- C) Teknoloji – makine – insan
- D) Ergonomi – iş güvenliği – işçi sağlığı
- E) Risk – tehlike – davranış

▶ Geller tarafından geliştirilen toplam güvenlik kültürü modeli, **aşağıdakilerden hangisi arasındaki ilişkiye vurgu yapmaktadır?**

- ▶ A) işçi – işveren – devlet
- ▶ **B) İnsan – çevre – davranış**
- ▶ C) Teknoloji – makine – insan
- ▶ D) Ergonomi – iş güvenliği – işçi sağlığı
- ▶ E) Risk – tehlike – davranış

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi olumlu güvenlik kültürünün özelliklerinden biridir?
- ▶ A) İletişim,iş birliği ve kontrol seviyelerinin zayıf olması
- ▶ B) Teknik konular üzerinde aşırı odaklanılması
- ▶ C) Ramak kala olayların üzerinde durulması
- ▶ D) Çalışanlar arasında yüksek oranda hastalıklar ve işe devamsızlıklar olması
- ▶ E) Güvenlik ihlallerinin sayısının artması

- ▶ Aşağıdakilerden hangisi olumlu güvenlik kültürünün özelliklerinden biridir?
- ▶ A) İletişim,iş birliği ve kontrol seviyelerinin zayıf olması
- ▶ B) Teknik konular üzerinde aşırı odaklanılması
- ▶ C) Ramak kala olayların üzerinde durulması
- ▶ D) Çalışanlar arasında yüksek oranda hastalıklar ve işe devamsızlıklar olması
- ▶ E) Güvenlik ihlallerinin sayısının artması

- ▶ Üst yönetim tarafından güvenlik değerlerinin benimsenmesinin desteklenmesi ve gerçekçi bir bağlılık göstermesi yoluyla **çalışanların güvenli davranışlarının gözetimine doğrudan katılım gösterme derecesidir.**

Wiegmann ve diğerlerine göre yukarıdaki ifade güvenlik kültürünün hangi boyutuyla ilgilidir?

- ▶ A) Operasyonel personel
- ▶ B) Örgütsel bağlılık
- ▶ C) Formel güvenlik sistemi
- ▶ D) İformel güvenlik sistemi
- ▶ E) Güvenlik destek sistemi

- ▶ Üst yönetim tarafından güvenlik değerlerinin benimsenmesinin desteklenmesi ve gerçekçi bir bağlılık göstermesi yoluyla **çalışanların güvenli davranışlarının gözetimine doğrudan katılım gösterme derecesidir.**

Wiegmann ve diğerlerine göre yukarıdaki ifade güvenlik kültürünün hangi boyutuyla ilgilidir?

- ▶ **A) Operasyonel personel**
- ▶ B) Örgütsel bağlılık
- ▶ C) Formel güvenlik sistemi
- ▶ D) İformel güvenlik sistemi
- ▶ E) Güvenlik destek sistemi

▶ **Wiegmann ve arkadaşlarına göre,**
aşağıdakilerden hangisi **evrensel olarak kabul**
edilen güvenlik kültürü boyutlarından biri
değildir?

- ▶ A) Yönetimin katılımı
- ▶ B) Devlet denetimi
- ▶ C) Çalışanı yetkilendirme (Operasyonel personel)
- ▶ D) Ödüllendirme sistemleri
- ▶ E) Raporlama sistemleri

▶ **Wiegmann ve arkadaşlarına göre,**
aşağıdakilerden hangisi **evrensel olarak kabul**
edilen güvenlik kültürü boyutlarından biri
değildir?

- ▶ A) Yönetimin katılımı
- ▶ **B) Devlet denetimi**
- ▶ C) Çalışanı yetkilendirme (Operasyonel personel)
- ▶ D) Ödüllendirme sistemleri
- ▶ E) Raporlama sistemleri

- ▶ Maslow tarafından ortaya konulan ihtiyaçlar hiyerarşisiyle ilgili;
- ▶ I–Bireylerin motivasyonunu açıklamayı amaçlar.
- ▶ II–En alt basamağında güvenlik ihtiyacı alır.
- ▶ III–En üst basamağında kendini gerçekleştirme ihtiyacı yer alır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- ▶ A) Yalnız I
- ▶ B) I ve II
- ▶ C) I ve III
- ▶ D) II ve III
- ▶ E) I, II ve III

- ▶ Maslow tarafından ortaya konulan ihtiyaçlar hiyerarşisiyle ilgili;
- ▶ I–Bireylerin motivasyonunu açıklamayı amaçlar.
- ▶ II–En alt basamağında güvenlik ihtiyacı alır.
- ▶ III–En üst basamağında kendini gerçekleştirme ihtiyacı yer alır.

İfadelerinden hangileri doğrudur?

- ▶ A) Yalnız I
- ▶ B) I ve II
- ▶ C) I ve III
- ▶ D) II ve III
- ▶ E) I, II ve III

- ▶ **Davranış temelli güvenlik yaklaşımına** göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- ▶ A) Davranışlar ölçülebilir ve istatistiksel analiz tekniklerine tabi tutulabilir.
- ▶ B) Davranışsal performans sürekli olarak iyileştirilebilir.
- ▶ C) Yöneticiler güvenlik kültürünün niteliğinden sorumludur.
- ▶ D) Çalışanlar, güvenli davranış listelerini oluşturma ve geri bildirimde bulunma konusunda yetkilidir.
- ▶ E) Başarısızlıklardan sakınma üzerine odaklanılır.

- ▶ **Davranış temelli güvenlik yaklaşımına** göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- ▶ A) Davranışlar ölçülebilir ve istatistiksel analiz tekniklerine tabi tutulabilir.
- ▶ B) Davranışsal performans sürekli olarak iyileştirilebilir.
- ▶ C) Yöneticiler güvenlik kültürünün niteliğinden sorumludur.
- ▶ D) Çalışanlar, güvenli davranış listelerini oluşturma ve geri bildirimde bulunma konusunda yetkilidir.
- ▶ **E) Başarısızlıklardan sakınma üzerine odaklanılır.**

- ▶ A işletmesinde güvenlik performansının değerlendirmesinde **10 durumdan oluşan davranışsal kontrol listesi** kullanılmaktadır. Değerlendirme sonucunda K kişinin **8 durumda güvenli, 2 durumda güvensiz davranışta bulunduğu** tespit edilmiştir.

Cooper ve diğerleri tarafından güvenlik performansının tespiti amacıyla geliştirilen davranışsal kontrol listeleri yöntemine göre, **K kişisine ait gözlemlenen güvenli davranış yüzdesi kaçtır?**

- ▶ A) 20
- ▶ B) 25
- ▶ C) 75
- ▶ D) 80
- ▶ E) 90

- ▶ A işletmesinde güvenlik performansının değerlendirmesinde 10 durumdan oluşan davranışsal kontrol listesi kullanılmaktadır.

Değerlendirme sonucunda K kişinin 8 durumda güvenli, 2 durumda güvensiz davranışta bulunduğu tespit edilmiştir.

Cooper ve diğerleri tarafından güvenlik performansının tespiti amacıyla geliştirilen davranışsal kontrol listeleri yöntemine göre, K kişiye ait gözlemlenen güvenli davranış yüzdesi kaçtır?

- ▶ A) 20
- ▶ B) 25
- ▶ C) 75
- ▶ D) 80
- ▶ E) 90

► KATILDIĞINIZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİM